

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

EVRIPIID: RESOS

Pogosta vprašanja o knjigi

1) Kdo je bil traški kralj Resos in zakaj nima v trojanskem ciklu vidnejše vloge?

Zanimiv odgovor na to vprašanje daje avtor antičnega komentarja k *Iliadi*: »Resos je napadel Grke, da bi se boril skupaj s Trojanci. Ko je napadel, je že v enem dnevu ubil mnogo Grkov. Hera, ki se je ustrašila za Grke, je poslala Ateno, da bi ga uničila. Ko je ta boginja prišla dol na zemljo, je uredila, da sta Odisej in Diomed odšla na vohunjenje. Onadva sta nato prišla k spečemu Resosu ter ubila njega in njegove tovariše, kot pripoveduje Pindar. Nekateri pa pravijo, da je Resos prišel v Trojo ponoči. In preden bi lahko okusil vodo dežele, je bil umorjen. Zanj je bilo namreč prerokovano, kot pravijo, da če bo on sam okusil vodo in bodo tudi njegovi konji pili iz Skamandra in tamkajšnjih pašnikov, tedaj bo nepremagljiv za zmeraj.« Resosa, ki je prispel ponoči, so po tej razlagi umorili prav zato, ker bi lahko posebej odločilno vplival na razplet trojanske vojne. Ta, sicer neohranjena različica mita, ki jo nekateri zaradi omenjanja prerokbe imenujejo kar »orakeljska«, je pomembna predvsem zato, ker je v njej Resosova moč glede na *Iliado* bistveno bolj poudarjena.

2) Kje so stične točke Homerjevih epov in Evripidove tragedije?

Drama o Resosovem koncu je tudi zgodba o silah, ki so že pri Homerju zrušile Hektorjevo Trojo. Resosova morilca sta sicer grška agenta, a dejanje jima je omogočila domačinova izdaja in Atenina pomoč, poleg tega pa je splošno znano, da Trojance že dolgo sovraži tudi sam vrhovni bog Zevs: »Davno že namreč mrzi rod Priama oče Kronídes,« je nekje napisal Homer.

3) Zakaj nekateri menijo, da ne gre za Evripidovo delo?

Čeprav je delo ohranjeno pod Evripidovim imenom, so mnogi

raziskovalci od antičnih časov dalje menili, da ga ni napisal on. Evripid vsekakor je napisal dramo z naslovom *Resos*, saj je znano, da so naslov *Rhésos* vsebovale tudi *Didaskalije*, antični sezname dramatskih del. Poleg tega se zdi, da so tudi samo besedilo *Resosa*, ki ga danes poznamo, v antiki imeli za Evripidovo. Če pa je to kljub temu res nepristno, bi to pomenilo, da je v nekem trenutku nadomestilo pristno Evripidovo dramo, ki je izginila brez sledu. Da bi poleg Evripida še kdo napisal dramo z istim naslovom, ne bi bilo nič nenavadnega. Da pa bi ta drama kasneje *pomotoma* pristala pod Evripidovim imenom, je že manj verjetno. Kar se tiče zunanjih dokazov, resnih razlogov za dvome o avtentičnosti ni.

4) Če domnevamo, da Evripid ni avtor *Resosa* — kdo pa potem je?

Od vplivnega filologa Scaligerja dalje je večina ostala mnenja, da je delo nepristno. Pripisovali so ga Sofoklu, Evripidu mlajšemu, enemu izmed pesnikov aleksandrske Plejade ali celo ob-skurnemu imitatorju brez okusa, o čigar dataciji so se kresala najrazličnejša mnenja. Le maloštevilni kritiki med sedemnajstim in dvajsetim stoletjem so verjeli, da je avtor Evripid, mnogi so v nepristnost prepričani še danes. Tako na primer Vayos J. Liapis zaradi izpostavljenosti traškega kulta v drami verjame, da ta ni nastala za atensko občinstvo, ampak da je besedilo napisal kateri od številnih dramatikov, ki so v poznem petem ali četrtem stoletju živeli na makedonskem dvoru.

5) Na kaj pa svoja stališča opirajo zagovorniki Evripidovega avtorstva?

Poudarjanje nesodelovanja in neučinkovitosti Apolona kot trojanskega pomočnika je denimo dramska poteza, ki je značilna za Evripida. Ne le, da je bila v antiki drama nedvoumno pripisana njemu, na Evripidovo avtorstvo bi lahko kazalo tudi zanimanje za vprašanja resnice, njegov način prikazovanja bogov, s trojanske strani osvetljeno prizorišče dogajanja pa tudi živahno, hitro in burno dogajanje, ki živo prikazuje dileme in dogodke v trojanskem taboru. O Evripidovem času pripoveduje tudi vznesena pesem trojanskih stražarjev ob Resosovem prihodu, saj bi se v iluzorni trojanski veri v zmago utegnili zrcaliti atenska samozavest pred koncem Peloponeške vojne.